

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 215/03-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. októbra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. V. M., bytom B., zastúpenej advokátom JUDr. R. R., B. B., ktorou namietala porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Brezno sp. zn. 3 C/1080/2002 z 15. apríla 2003, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť Ing. V. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

2. Ing. V. M. n e p r i z n á v a úhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2003 doručená sťažnosť Ing. V. M. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie čl. 12 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Brezno

(ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 C/1080/2002 z 15. apríla 2003. Podaním doručeným ústavnému súdu 28. októbra 2003 sťažovateľka požiadala o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd uznesením sp. zn. IV. ÚS 215/03 z 19. novembra 2003 ustanovil za právnu zástupkyňu sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom advokátku JUDr. M. S., B., ktorá podaním doručeným ústavnému súdu 2. februára 2004 sťažnosť doplnila. Z obsahu sťažnosti však vyplýva, že hoci právna zástupkyňa sťažovateľky zo štúdia spisu musela mať vedomosť o sťažovateľkou podanom dovolaní Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), túto skutočnosť ústavnému súdu neoznámila. Vzhľadom na nedostatok tejto informácie ústavný súd vo veci konal napriek tomu, že sťažovateľka využila možnosť napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu dovolaním, čo v rámci subsidiarity vylučuje právomoc ústavného súdu vo veci konať. Sťažovateľka podaním doručeným ústavnému súdu 2. februára 2004 nesúhlasila s ústavným súdom ustanovenou právnu zástupkyňou, čo následne odôvodnila podaním doručeným ústavnému súdu 9. februára 2004. Dňa 9. marca 2004 advokát JUDr. R. R., B. B., predložil ústavnému súdu splnomocnenie na právne zastupovanie sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom a 2. apríla 2004 podanie, ktorým doplnil a upravil sťažnosť sťažovateľky.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka s ďalšími štyrmi navrhovateľmi podala okresnému súdu 2. decembra 2002 návrh, ktorým sa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Okresný súd uznesením sp. zn. 3 C/1080/2002 z 15. apríla 2003 konanie zastavil podľa § 43 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v znení účinnom v relevantnom čase z dôvodu, že navrhovatelia v II. a v V. rade nereagovali na výzvu okresného súdu na opravu a doplnenie návrhu a neodstránili nedostatok, pre ktorý nebolo podľa neho možné v konaní pokračovať. Napriek poučeniu „*Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné*“ sa sťažovateľka, ako aj ostatní navrhovatelia odvolali a Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 15 Co 118/2003 z 30. júna 2003 ich odvolanie odmietol s odôvodnením, že „*Podľa ustanovenia § 202 ods. 3 písm. l) O. s. p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhoduje podľa § 43 ods. 2. Pretože účastníci*

podali odvolanie proti uzneseniu, proti ktorému odvolanie nie je prípustné, odvolací súd, ako odvolanie, v zmysle ustanovenia § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. odmietol.“ V poučení krajský súd uviedol „Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší opravný prostriedok.“

Ústavný súd zistil, že proti predmetnému uzneseniu krajského súdu bolo najvyššiemu súdu podané dovolanie. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 4 Cdo 7/2004 z 27. apríla 2004 zrušil uznesenie okresného súdu z 15. apríla 2003 a uznesenie krajského súdu z 30. júna 2003 a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol tento nález:

„Okresný súd v Brezne uznesením č. k. 3 C/1080/2002 zo dňa 15. 4. 2003, ktorým bolo zastavené konanie vo veci podania návrhu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam porušil základné právo Ing. V. M. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj práva vyplývajúce z článku 12 odsek 1, 2, 4 Ústavy SR.

Ústavný súd priznáva Ing. V. M. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 80.000,- Sk, ktoré je povinný vyplatiť Okresný súd v Brezne do 2 mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ktorými namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 citovaného zákona nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka v namietanom rozhodnutí okresného súdu vidí porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy.

Podľa čl. 46 ods.1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (...).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala proti označenému rozhodnutiu okresného súdu z 15. apríla 2003 odvolanie a následne proti rozhodnutiu krajského súdu z 30. júna 2003 dovolanie podľa § 237 písm. f) OSP, ktoré podľa názoru ústavnému súdu možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy namietaného porušenia sťažovateľkou označeného základného práva.

Základným ústavným predpokladom na vznik právomoci ústavného súdu v konaní o sťažnostiach je to, aby o ochrane tvrdeného porušenia základného práva alebo slobody nerozhodoval iný súd.

Tento predpoklad nebol splnený, tak ako to tvrdí sťažovateľka, pretože o ochrane ňou označeného základného práva rozhodol najvyšší súd (v tomto prípade ide o súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 ústavy má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva a slobody) tak, že uznesenie okresného súdu a krajského súdu zrušil a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie prejednanie a rozhodovanie.

Tým, že najvyšší súd označeným rozsudkom odstránil v sťažnosti predloženej ústavnému súdu 24. júna 2003 namietané porušenie základného práva sťažovateľky, sťažovateľka na najvyššom súde úspešne využila právny prostriedok ochrany svojho práva, ktorý možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu.

Sťažovateľka požiadala ústavný súd o ochranu svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy predčasne bez toho, aby všeobecný súd

(v tomto prípade najvyšší súd) o ňou podanom dovolaní rozhodol (následne najvyšší súd rozsudkom z 27. apríla 2004 namietané rozhodnutie okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie). Takýto postup sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu konať v jej veci.

Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Nad rámec uvedeného je potrebné poukázať na to, že ústavný súd sa osobitne nezaoberal otázkou porušenia čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy, keďže tieto ustanovenia sú spravidla vždy porušené, ak je porušené niektoré základné právo alebo sloboda. Ide o sprievodný účinok porušenia základného práva alebo slobody (IV. ÚS 177/04).

Ústavný súd nepriznal sťažovateľke úhradu trov konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia sťažovateľky ustanovenou advokátkou JUDr. M. S., z dôvodu, že ústavný súd vyhodnotil advokátkou urobené úkony ako bezúčelné [po podaní dovolania najvyššiemu súdu sťažovateľkou mala túto skutočnosť oznámiť ústavnému súdu, keďže išlo o podanie mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý vylučoval právomoc ústavného súdu (vzhľadom na princíp subsidiarity) vo veci konať].

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľky (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa tou časťou návrhu na rozhodnutie, ktorou sa sťažovateľka domáhala jeho priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. októbra 2004